

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2003/42

Karar Sayısı : 2003/44

Karar Günü : 27.5.2003

Resmi Gazete tarih/sayı:22.07.25176

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN MAHKEME : Zile Ağır Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 21.5.2002 günlü, 4758 sayılı "23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun"un 1. maddesiyle yeniden düzenlenen 4616 sayılı Kanun'un 1. maddesinin 9. bendinin, Anayasa'nın 2. maddesine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Hırsızlık suçundan Turhal Asliye Ceza Mahkemesi'nin 25.2.1997 günlü, E.1991/343, K.1997/64 sayılı kararıyla 3 yıl hapis cezası verilen ve hükmü kesinleşen kişi hakkında Zile Cumhuriyet Başsavcılığı'nın aynı Mahkeme'nin 4616 sayılı Yasa uyarınca şartla tahliye isteminin reddine ilişkin 24.3.2003 günlü, 2003/74 Müt. sayılı kararının kaldırılarak cezanın tecili istemi üzerine görülen davada, 4758 sayılı Kanun'un 1. maddesinin 9. bendini Anayasa'nın 2. maddesine aykırı bulan Mahkeme iptali için başvuruda bulunmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

21.5.2002 günlü, 4758 sayılı "23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun"un 1. maddesiyle yeniden düzenlenen 4616 sayılı Yasa'nın 1. maddesinin itiraz konusu 9. bendi şöyledir:

"9. Haklarında yakalama, tutuklama veya mahkumiyet kararı bulunup da firar halinde olanlar bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içinde resmi mercilere başvurup teslim olmadıkları takdirde bu madde hükümlerinden yararlanamazlar."

B- Dayanılan Anayasa Kuralı

Başvuru kararında Anayasa'nın 2. maddesine dayanılmıştır.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca Haşim KILIÇ, Samia AKBULUT, Yalçın ACARGÜN, Sacit ADALI, Ali HÜNER, Fulya KANTARCIOĞLU, Ertuğrul ERSOY, Tülay TUĞCU, Ahmet AKYALÇIN, Enis TUNGA ve Mehmet ERTEN'in

katılmalarıyla 27.5.2003 günü yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralı, dayanan Anayasa kuralı ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında, haklarında yakalama, tutuklama veya mahkûmiyet kararı bulunup da firar halinde olanların 4616 sayılı Kanun'da hükümlü lehine getirilen düzenlemeden yararlanabilmek amacıyla yetkili mercilere başvurabilmeleri için 4758 sayılı Kanun'un 1. maddesinin 9. bendinde öngörülen 3 ay sürenin yeterli olmaması ve adres araştırmasına karar verilenlere süre öngörülmemesi nedenleriyle kuralın Anayasa'nın 2. maddesindeki hukuk devleti ilkesine aykırılık oluşturduğu ileri sürülmüştür.

Anayasa'nın 2. maddesinde, "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir." denilmektedir.

Cumhuriyetin nitelikleri arasında sayılan hukuk devleti, insan haklarına saygı gösteren, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her eylem ve işlemi hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, yasaların üstünde yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri ve Anayasanın bulunduğu bilincinde olan Devlettir."

İtiraz konusu kuralda, haklarında yakalama, tutuklama veya mahkûmiyet kararı bulunup da firar halinde olanların Yasa'nın yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içinde resmî mercilere teslim olmadıkları takdirde madde hükümlerinden yararlanamayacakları belirtilmiştir.

4616 sayılı "23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun"un 9. bendi Anayasa Mahkemesi'nin 18.7.2001 günlü, E: 2001/4, K:2001/332 sayılı kararıyla iptal edilmiş, doğacak yasal boşluğun giderilmesi için yasakoyucuya 6 aylık süre verilerek karar 27.10.2001 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Yeni bir yasal düzenleme yapılabilmesi için verilen 6 aylık sürenin 27.4.2002 tarihinde sona ermesine karşın düzenleme yapılmamış ancak, bu sürenin geçirilmesinden sonra 23 Mayıs 2002 tarihinde yürürlüğe giren 4758 sayılı Kanun'un 2. maddesi ile kuralın 27.4.2002 tarihinde geçerli olacağı öngörülmüştür.

Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararıyla öngörülen sürede yeni düzenlemenin yapılmaması karşısında, haklarında yakalama, tutuklama veya mahkûmiyet kararı bulunup da firar halinde olanların herhangi bir süreye bağlı olmaksızın 4616 sayılı Yasa'dan yararlanma hakları doğmuştur.

Açıklanan nedenlerle, adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu sürdürmekle yükümlü olan hukuk devletinde, itiraz konusu kuralda olduğu gibi aleyhe sonuç doğuran bir düzenlemenin adil olduğundan söz edilemez. Kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

VI- SONUÇ

21.12.2000 günlü, 4616 sayılı "23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun"un 1. maddesinin 21.5.2002 günlü, 4758 sayılı Yasa ile yeniden düzenlenen 9. bendinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, 27.5.2003 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkanvekili	Üye	Üye
Haşim KILIÇ	Samia AKBULUT	Yalçın ACARGÜN
Üye	Üye	Üye
Sacit ADALI	Ali HÜNER	Fulya KANTARCIOĞLU
Üye	Üye	Üye
Ertuğrul ERSOY	Tülay TUĞCU	Ahmet AKYALÇIN
Üye		Üye
Enis TUNGA		Mehmet ERTEN